

Dysleksi – alles ansvar

Information til forældre

Hvad er ordblindhed?

Læsning afhænger af både afkodning og sprogforståelse. Nogle elever kan have vanskeligheder med det ene uden at have vanskeligheder med det andet. Begrebet læsevanskeligheder dækker både over vanskeligheder med at læse de enkelte ord (dette ses især ved ordblindhed) og vanskeligheder med sprogforståelse i læsning.

Ordblindhed – eller dysleksi, som det også kaldes – handler om, at man har svært ved at koble bogstaver og lyde sammen. Det betyder, at læsevanskelighederne især dukker op, når man skal afkode nye ord.

IDA, Den Internationale Dysleksiorganisation, 2016 Carsten Elbro, førende læseforsker og professor ved Københavns Universitet afgrænser ordblindhed på følgende måde:

”Dysleksi er markante vanskeligheder med at lære at læse og skrive, som beror på langsom og upræcis omsætning af bogstaver og bogstavrækkefølger til sproglyde. Ordblinde har særlig svært ved ord, som de ikke har set før. Læse- og stavfejlene er ofte i modstrid med almindelige forbindelser mellem bogstav og lyd, f.eks. kulde læst som kunne, og dig skrevet din (Danmarks nationaleleksikon)”

Kerneproblemet ved ordblindhed/dysleksi er en grundlæggende udfordring med at udnytte skriftens lydprincip. Dette gør det vanskeligt at opnå en sikker og flydende afkodning af ord samt at udvikle stabile stavefærdigheder.

Forskningsbaseret viden om ordblindhed viser, at hvis vanskelighederne opdages i tide – og der sættes ind med kvalificeret undervisning i forhold til den enkelte elevs udfordringer – vil eleven have væsentligt større chance for at udvikle sine færdigheder. Det er ikke umuligt for elever med ordblindhed at lære at læse og stave, men det er sværere for dem end for elever uden ordblinddevanskeligheder, og vil til stadighed være forbundet med besvær i forhold til en let og flydende skriftsproglighed.

Kendetegn ved ordblindhed

Ordblindhed er markante vanskeligheder med at bruge skriftens lydprincip. Disse vanskeligheder fører til besvær med at tilegne sig hurtig og sikker ordafkodning, som igen fører til begrænset læseforståelse.

De centrale kendetegn er:

- mange læsefejl i modstrid med skriftens lydprincip
- vanskeligheder med at læse nye ord
- langvarige vanskeligheder med stavning, herunder langsom afkodning og produktion af skriftsprog.

Ordblindhed skyldes altså ikke generelle sproglige vanskeligheder, lav intelligens eller utilstrækkelig undervisning.

Ordblindhed ses ofte i familien.

Hvem kan konstatere ordblindhed i Frederikshavn Kommune?

Det kræver altid en helhedsvurdering af eleven at kunne konstatere ordblindhed. Viden om læsning, læsetestning og læsevanskeligheder er vigtige kompetencer for at kunne afgøre, om det er andre vanskeligheder, der forklarer læsevanskelighederne.

Det er den enkelte skoles læsevejleder, der i samarbejde med forældre og klasselærer beslutter, om der skal tages en ordblindetest. Denne beslutning tages altid på baggrund af

begrundet mistanke om dysleksi (ved hjælp af en række forudgående test). I nogle tilfælde vil læsevejlederen anbefale andre veje, før en egentlig ordblindetest laves.

Hvilke tiltag sættes i værk, når eleven er ordblind?

Når en elev er testet ordblind, skal testen følges op af konkrete handlinger for at understøtte elevens vanskeligheder og dermed øge elevens mulighed for øget læring i alle fag. Det kræver en langsigtet og målrettet indsats fra alle samarbejdspartnere omkring eleven for at sikre de mest optimale forudsætninger for at kunne deltage i undervisningen.

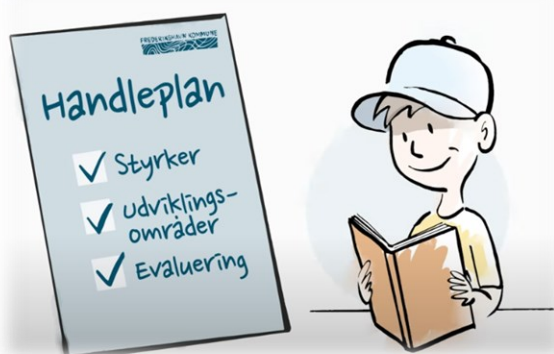
Der skal bl.a. arbejdes kontinuerligt med følgende tiltag:

- dysleksi handleplan
- IT-værktøjer (herunder læse-/skriveteknologi, forkortet LST)
- elevens selvindsigt
- skole-/hjemssamarbejde

Dysleksihandleplan

Når eleven har fået konstateret dysleksi, udarbejdes der en handleplan for eleven, der fokuserer på styrker og udviklingsområder. Målet med handleplanen er at følge elevens udvikling tæt, og kontinuerligt arbejde med at understøtte elevens læsning og skriftsproglige læring gennem hele skoleforløbet.

Handleplanen udarbejdes i samarbejde mellem skole (ledelse, læsevejleder og klasseteam, med eventuel vejledning fra PPR) samt eleven og forældrene.

Dysleksihandleplanen evalueres minimum to gange årligt.

Handleplanen er retningsgivende for kommende arbejdsplaner for elev, skole og forældre, som i samarbejde understøtter eleven og danner grundlag for evaluering af elevens udvikling.

LST (læse-/skriveteknologier)

Det er af stor betydning, at der afsættes tid til, at den ordblinde elev får et indgående kendskab til de teknologiske hjælpemidlers funktionalitet, så eleven kan anvende programmerne i den daglige undervisning med udbytte. Den pædagogiske og didaktiske anvendelse/implementering er de professionelles ansvar.

Der udleveres IT-udstyr på skolen, som kan kompensere for elevens vanskeligheder. Udstyret kan være i form af computere eller iPads. Eleven modtager et grundforløb i anvendelse af elektronisk stave- og oplæsningsstøttende programmer, lydbøger mm, som hver især bidrager til, at eleven får mulighed for at deltage på lige vilkår med øvrige elever i undervisningen. Løbende i hele skoleforløbet modtager eleven undervisning i opdateringer og nye programmer inden for stave- og oplæsningsstøtte, som kan understøtte elevens læring.

Elevens selvindsigt

Der afholdes ordblindecaféer på skolerne. I disse netværk arbejdes der med, at eleverne erkender dysleksien, forstår den og begår sig med den.

Formålet er således at:

- eleverne får viden og indsigt i, hvad det vil sige at være ordblind.
- eleverne får kendskab til de muligheder, de som ordblinde har.
- eleverne får et netværk med andre ordblinde.
- eleverne bliver opdateret omkring det sidste nye inden for ordblindhed og LST.

Samtidig fokuseres i netværket på de erfaringer eleverne har med strategier for læsning og skrivning.

Skolehjemsamarbejde

Som forælder spiller du en væsentlig rolle i dit barns læring. Dit engagement har stor betydning. Når vi udarbejder en handleplan i fællesskab, er målet at etablere klare aftaler mellem skole og hjem. Disse aftaler omfatter både, hvad eleven skal fokusere på, og hvordan I som forældre bedst kan støtte op om processen.

Der er flere måder, hvorpå I kan bidrage. Det kan f.eks. være ved at skabe faste rutiner i hjemmet og sikre et miljø, hvor sprog og læsning prioriteres. Dette kan indebære at læse bøger sammen eller blot vise, at I selv læser – begge dele har en stor positiv effekt. Det er ikke afgørende, hvad der læses, men snarere at læsning bliver en naturlig del af hverdagen. Herudover kan du støtte dit barn, ved at hjælpe med at huske at PC'en er opladet og klar til skoledagen og at barnet har adgang til høretelefoner og andre hjælpemidler.

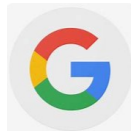
Vil du vide mere?

Her kan du se Frederikshavn Kommunes informationsvideo: Dysleksi – alles ansvar.

Har du brug for at få denne folder læst op?

Brug din mobiltelefon:
Download appen "Google"

Tryk på kameraikonet og tag billede af den tekst, du ønsker læst højt

